Evropski parlament
2019-2024

SPREJETA BESEDILA

P9_TA(2023)0458

Izvajanje Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2023 o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (2023/2029(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter zlasti členov 209 in 212 ter člena 322(1) Pogodbe,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 in Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009[1],

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne 8. novembra 2022 z naslovom Letno poročilo za leto 2022 o izvajanju instrumentov zunanjega delovanja Evropske unije v letu 2021 (COM(2022)0578),

– ob upoštevanju različnih poročil Evropskega računskega sodišča o zunanjem financiranju EU, zlasti posebnega poročila št. 14/2023 z naslovom „Načrtovanje programov Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa: Programi so sicer celoviti, ampak instrument sam ima pomanjkljivosti pri metodah za dodeljevanje sredstev in spremljanju učinkov“ ter posebnega poročila št. 09/18 z naslovom „Javno-zasebna partnerstva v EU: pogoste pomanjkljivosti in okrnjene koristi“,

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 1. decembra 2021 z naslovom Strategija Global Gateway (JOIN(2021)0030),

[1] UL L 209, 14.6.2021, str. 1.

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 14. junija 2021 o krepitvi evropskega finančnega ustroja za razvoj,

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne 24. marca 2022 z naslovom Načrt Komisije za izboljšanje evropskega finančnega ustroja in poročilo o napredku za leto 2021 (COM(2022)0139),

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 14. junija 2021 o krepitvi zavezanosti Ekipe Evropa človekovemu razvoju,

– ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 20. maja 2022 o obnovljenem partnerstvu EU z najmanj razvitimi državami,

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 18. aprila 2018 o izvajanju instrumentov EU za zunanje financiranje: vmesni pregled 2017 in prihodnja zasnova v obdobju po letu 2020[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2018 o izvajanju instrumenta za financiranje razvojnega sodelovanja, instrumenta za humanitarno pomoč in Evropskega razvojnega sklada[2],

– ob upoštevanju svojega stališča, sprejetega v prvi obravnavi 27. marca 2019, o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje[3],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. novembra 2022 o prihodnjem evropskem finančnem ustroju za razvoj[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. junija 2022 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. junija 2023 o izvajanju in uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja[6],

– ob upoštevanju svojega priporočila z dne 15. marca 2023 Svetu in podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko o oceni delovanja Evropske službe za zunanje delovanje in za močnejšo EU v svetu[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. novembra 2020 o izboljšanju razvojne učinkovitosti in uspešnosti pomoči[8],

---

1 UL C 390, 18.11.2019, str. 76.
2 UL C 390, 18.11.2019, str. 33.
3 UL C 108, 26.3.2021, str. 312.
4 UL C 167, 11.5.2023, str. 57.
5 UL C 32, 27.1.2023, str. 28.
6 Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0250.
7 Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0077.
8 UL C 425, 20.10.2021, str. 73.

– ob upoštevanju člena 54 Poslovnika ter člena 1(1)(e) sklepa konference predsednikov z dne 12. decembra 2002 o postopku pridobitve dovoljenja za pripravo samoiniciativnih poročil in priloge 3 k temu sklepu,

– ob upoštevanju skupnih razprav Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj v skladu s členom 58 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za proračun,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zunanje zadeve in Odbora za razvoj (A9-0374/2023),

A. ker institucije Evropske unije in 27 držav članic EU skupaj še vedno zagotavljajo največ zunanje pomoči na svetu, saj so odgovorne za približno 43 % skupne uradne razvojne pomoči, ki jo državam v razvoju namenijo vse članice OECD; ker so instrumenti za zunanje financiranje glavni mehanizem za podporo ukrepom EU na svetovnem prizorišču in ker se zdi zunanje delovanje EU evropskim državljanom vse pomembnejše;

B. ker je Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (v nadaljnjem besedilu: instrument) začel veljati 14. junija 2021 in je združil prejšnje instrumente; ker s skupnim proračunom v višini 79,5 milijarde EUR zaznamuje zgodovinski preobrat v zunanji in razvojni politiki EU;

C. ker je Komisija odgovorna za opredelitev, oblikovanje, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje pomoči EU; ker je Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) odgovorna za kontinuiteto in doslednost zunanjih politik EU s celostnim pristopom, ki vključuje ta instrument; ker je Parlament kot sozakonodajalec v postopku soodločanja odgovoren za demokratični nadzor in spremljanje; ker bi moralo oblikovanje pristopa Ekipa Evropa prispevati k enotnemu strateškemu okviru za usklajevanje zunanjega odzivanja EU na glavne izzive; ker ta pristop omogoča nadaljnje sodelovanje med institucijami EU, državami članicami in Evropsko investicijsko banko (EIB) ter nenehno povečuje kolektivno učinkovitost in prepoznavnost EU; ker se bo instrument izvajal s kombinacijo načinov, vključno z dvostranskim sodelovanjem, nepovratnimi sredstvi za različne partnerje in naložbenim okvirom;

D. ker okvir instrumenta za zunanje naložbe združuje kombinirano financiranje in jamstva za zunanje delovanje v okviru Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+), ki naj bi jih z odprtim in sodelovalnim pristopom izvajali upravičeni partnerji, pri čemer bi posebno vlogo imela EIB; ker sklad EFSD+ znatno povečuje finančna sredstva svojega predhodnika, sklada EFSD, in bo lahko prek jamstva za zunanje delovanje (EAG) jamčil za operacije do zneska 53,4 milijarde EUR; ker mora načelo „politika na prvem mestu“ privesti do sodelovanja, ki ga poganjajo cilji politike, in zagotoviti, da

bo evropski finančni ustroj za razvoj usklajen v zvezi s tem;

E. ker je cilj strategije Global Gateway povečati geopolitični vpliv EU na svetovnem prizorišču s spodbujanjem pametnih, čistih in varnih povezav na digitalnem, energetskem in prometnem področju ter krepitvijo zdravstvenih, izobraževalnih in raziskovalnih sistemov po vsem svetu v okviru agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja;

F. ker so neenakosti med temeljnimi vzroki nestabilnosti, negotovosti in nasilja;

G. ker je spodbujanje človekovih pravic temelj zunanjega delovanja EU;

H. ker človekov razvoj ostaja ključno področje zunanje in razvojne politike EU; ker so naložbe v zdravstveno varstvo, izobraževanje, prehrano in socialno varstvo bistvene za splošni dostop do teh storitev, ki so temeljne človekove pravice;

I. ker so instrumenti EU za zunanje financiranje zaradi omejenih virov pogosto zelo obremenjeni; ker so se od sprejetja uredbe o vzpostavitvi instrumenta zaradi dogodkov, kot sta ruska vojaška agresija proti Ukrajini (ki je zaostrila svetovno prehransko krizo, sprožila energetsko in dolžniško krizo ter rast življenjskih stroškov, ustvarila ekonomsko negotovost ter morebiti nadalje destabilizirala države članice in tretje države), in pandemija covida-19, razmere poslabšale do take mere, da sta potrebni zgodnja vmesna ocena instrumenta in vmesna revizija večletnega finančnega okvira;

J. ker je pandemija covida-19 poglobila že tako veliko vrzel v financiranju ciljev trajnostnega razvoja in povzročila splošno zmanjšanje sredstev za 700 milijard ameriških dolarjev, hkrati pa je potrebno znatno povečanje sredstev za odzivanje na vrzel v državah v razvoju iz časa pred pandemijo; ker je bilo 80 % rezerve že porabljenih in bi bilo treba razmisliti o njenem povečanju; ker sedanje politično in finančno vodenje ter prizadevanja EU ne zadostujejo za uresničitev evropskega soglasja o razvoju, ciljev trajnostnega razvoja in ciljev Pariškega sporazuma ter obravnavanje drugih perečih svetovnih izzivov, zlasti vse hujših podnebnih sprememb, posledic covida-19 in nasilnih konfliktov, zato je potrebno skupno delovanje na mednarodni ravni, da se bo lahko instrument odzival na te porajajoče se izzive;

K. ker izvajanja projektov v okviru instrumenta še ni mogoče v celoti oceniti, saj je še v zgodnji fazi; ker bi bilo treba pri vmesni oceni, predvideni za leto 2024, ugotoviti, ali instrument prispeva k strateškim prednostnim nalogam EU, učinkovito spodbuja njene vrednote v partnerskih državah, prispeva k človekovim pravicam in k zmanjševanju revščine in neenakosti ter pospešuje trajnostni razvoj tretjih držav ter ali se sredstva v okviru instrumenta dodeljujejo na podlagi potreb in razvojnih strategij tretjih držav;

L. ker je Evropsko računsko sodišče leta 2023 ugotovilo pomanjkljivosti v metodah za dodeljevanje sredstev in spremljanju učinka ter da lahko široko področje uporabe instrumenta omeji učinek in da so potrebne izboljšave načinov dodeljevanja in spremljanja razvojne pomoči;

M. ker bi bilo treba instrument uporabiti za sklepanje tesnejših in učinkovitejših partnerstev s tretjimi državami, ki bodo prinesla oprijemljive rezultate na podlagi skupnih interesov, strateških prednostnih nalog, strukturiranega in učinkovitega sodelovanja ter jasnih dolgoročnih ciljev; ker imajo odnosi med EU in Afriko ter odnosi s sosedstvom poseben strateški pomen; ker bi bilo treba instrument uporabljati za zagotavljanje pravičnega zelenega prehoda, spodbujanje lokalnih dodanih vrednosti in spoštovanje načela, da se ne škoduje bistveno; ker so učinkovitost, uspešnost in razvojni vpliv instrumenta ključni kazalniki, ki jih je treba spremljati;

N. ker se je od sprejetja instrumenta geopolitična konkurenca spremenila in zaostrila; ker je zato potreben nov in nujnejši pogled na instrument; ker je strategija Global Gateway odgovor na ta izziv, s katerim se poskuša partnerskim državam ponuditi izvedljivo in privlačno alternativo, ki prinaša trajne koristi za lokalne skupnosti; ker je treba bolje obveščati in povečati prepoznavnost ukrepov EU v partnerskih državah; ker mora uradna razvojna pomoč v okviru instrumenta kljub osredotočenosti strategije Global Gateway na geopolitične cilje EU služiti dolgoročnemu trajnostnemu razvoju v partnerskih državah;

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja predlog Komisije za popravek večletnega finančnega okvira 2021–2027 z dodatnimi sredstvi za razdelek 6, saj obstoječi finančni načrt ne zadostuje in instrument nima dovolj sredstev, bolje pa bi moral odražati tudi geopolitične ambicije Evropske unije in njene svetovne zaveze; je seznanjen, da je Komisija za razdelek 6 predlagala dodatna sredstva, od tega bi bilo 9,5 milijarde EUR dodeljenih za odziv na zunanjo razsežnost migracij, vključno z zunanjimi izzivi, 3 milijarde EUR za rezervo za nastajajoče izzive in prednostne naloge ter 2,5 milijarde EUR za rezervo za solidarnost in nujno pomoč;

2. poudarja, da je treba zunanjo in razvojno politiko EU pregledati z vidika vrzeli v financiranju in rastočih neenakosti med državami in znotraj njih ter neustrezno prehransko varnost v svetu; se zaveda vpliva geopolitičnih sprememb, zlasti ruske vojaške agresije proti Ukrajini, novih prednostnih nalog EU in vse večjega pomena strateških partnerstev s partnerskimi državami po načelu skladnosti politik za razvoj, ter posebne vloge naložb EU, ki morajo odražati vrednote in interese EU ter interese naših partnerjev; poudarja tudi, da je treba pri pregledu oceniti, ali so izpolnjeni cilji instrumenta

glede zmanjšanja revščine in neenakosti ter človekovih pravic in dolgoročnega trajnostnega razvoja partnerskih držav;

3. glede na rusko vojaško agresijo ponovno potrjuje svojo neomajno podporo Ukrajini v vseh razsežnostih, vključno s humanitarno pomočjo, okrevanjem, obnovo in modernizacijo; vendar poudarja, da se ta podpora ne bi smela nuditi na račun uradne razvojne pomoči, drugih partnerjev in tretjih držav, ki trpijo posledice ruske vojaške agresije in za katere se financiranje EU ne bi smelo zmanjšati; zato poziva k temeljiti oceni sredstev instrumenta, pri kateri bi bilo treba tudi ugotoviti, ali zadostujejo za izpolnitev ciljev iz uredbe o instrumentu, pa tudi k ustreznemu povečanju teh sredstev, da bodo ustrezala trenutnim geopolitičnim izzivom, da bo EU obravnavana kot zaupanja vredna partnerica in da bo lahko odgovorila na vpliv drugih svetovnih sil;

4. pozdravlja združitev večjega dela zunanjega delovanja EU v enem samem instrumentu, s katerim se postopoma racionalizirajo in usklajujejo številni predhodni instrumenti; vendar meni, da kljub povečanju prožnosti in učinkovitosti ta poenostavitev ni dovolj pospremljena z dejanskim prevzemanjem odgovornosti in preglednostjo; v zvezi s tem poudarja, da se lahko ukrepi štejejo za učinkovite le, če je to mogoče dokazati z jasnimi in primerljivimi mehanizmi spremljanja in ocenjevanja; opozarja na ugotovitve iz posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 14/2023, da več kot 20 % kazalnikov iz vzorca ni imelo izhodiščnih vrednosti ali so bile te nejasne, 24 % jih ni imelo ciljnih vrednosti ali so bile te nejasne, viri podatkov v večletnih okvirnih programih pa so bili razdrobljeni ali manjkajoči; poziva Komisijo, naj za ukrepe v celotnem ciklu večletnih okvirnih programov, in sicer načrtovanje, izvajanje in poročanje o rezultatih, uvede obvezno uporabo kazalnikov iz okvira za rezultate Globalna Evropa, ki bi morali postati norma, prav tako pa naj znatno poveča zmogljivosti delegacij EU; poudarja, da bi moral instrument zagotavljati učinkovito, uspešno, dosledno in vključujoče izvajanje, utemeljeno na načelu „politika na prvem mestu“ ter skladno s strateškimi interesi in vrednotami EU ter prednostnimi nalogami partnerskih držav; ponovno poziva Komisijo, naj vsaj dvakrat letno objavi poročilo o napredku pri učinkovitosti pomoči, ki naj dosledno vključuje standardizirane, razumljive in primerljive kazalnike, ki zajemajo skupno načrtovanje, skupno izvajanje in skupne okvire rezultatov; poziva Komisijo, naj to poročilo o napredku predstavi Parlamentu;

5. izraža globoko zaskrbljenost zaradi zaostrovanja geopolitičnih pretresov, avtoritarnih trendov in nedavnih napadov na temelje demokracije in pravne države po vsem svetu; poziva, naj se v vmesni oceni poglobljeno preuči zmogljivost instrumenta za uresničevanje splošnih zunanjepolitičnih ciljev EU, zlasti spodbujanja multilateralizma, trajnostnega razvoja ter zaščite, spodbujanja in napredka na področju demokracije, pravne države ter človekovih

pravic in temeljnih svoboščin; poudarja, da se mora zunanje delovanje EU na področju demokracije, ki se izvaja v okviru instrumenta, prilagoditi novi geopolitični realnosti, ki jo zaznamujejo konkurenčni modeli upravljanja, da bi bolje preprečevali nazadovanje demokracije in se nanj odzvali; poziva Komisijo, naj s kritičnim pogledom in ustrezno podrobnostjo informacij oceni napredek pri izvajanju instrumenta, in sicer po programih, ciljih porabe in merilih uspešnosti, pri čemer naj se vzdrži ponavljanja površnih političnih stališč; ponovno poudarja, da bi moral biti v skladu s pogodbama o EU in novim evropskim soglasjem o razvoju glavni cilj razvojnega sodelovanja izkoreninjenje revščine in spodbujanje trajnostnega gospodarskega, socialnega in okoljskega razvoja držav v razvoju; poudarja, da bi se moral pristop „politika na prvem mestu“ ravnati po načelih in ciljih iz strateškega kompasa EU, evropskega soglasja o razvoju, agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, Pariškega sporazuma in akcijske agende iz Adis Abebe;

6. poziva zlasti k pošteni in temeljiti oceni uporabe člena 42(4) in uvodne izjave 40 uredbe o vzpostavitvi instrumenta, saj je v slednji navedeno, da bi se lahko v primeru poslabšanja demokracije, človekovih pravic ali pravne države v tretjih državah pomoč začasno ustavila; poziva, naj se v skladu s členom 25(5) uredbe izvedejo predhodne ocene za opredelitev možnih posledic in tveganj projektov v zvezi s človekovimi pravicami; poziva k spremljanju človekovih pravic med celotnim izvajanjem projektov v tretjih državah, zlasti tistih z velikim tveganjem kršitev; poziva k ustavitvi ali prilagoditvi projektov, ki prispevajo h kršitvam človekovih pravic v tretjih državah; poziva Komisijo, naj Parlamentu proaktivno posreduje vse ocene v zvezi s človekovimi pravicami; poudarja, da mora EU bolj načelno pristopati do partnerskih držav, ki gredo v nasprotno smer, ko gre za osrednje vrednote in načela; podpira, naj se kot dober zgled v zvezi s tem začasno ustavi proračunska podpora;

7. je zaskrbljen, da bi lahko financiranje pomoči Ukrajini iz rezerve instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje namesto z ustreznimi proračunskimi viri to rezervo preveč izčrpalo, zaradi česar se bo instrument težje odzival na nepredvidene izzive; pozdravlja predlog Komisije o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino[1], ki naj bi tej državi zagotovil trajnostno dolgoročno financiranje, tako da sposobnost instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje za soočanje s prihodnjimi izzivi ne bo okrnjena;

8. zahteva, da se v vmesni oceni zagotovita pravna in politična jasnost glede vključitve Ukrajine, Republike Moldavije in Gruzije na seznam upravičenk v skladu s poglavjem o sosedstvu iz instrumenta; ugotavlja, da sta Ukrajina in Moldavija postali kandidatki za pristop k

---

1 Predlog Komisije z dne 20. junija 2023 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino (COM(2023)0338).

EU, Gruzija pa velja za potencialno kandidatko za članstvo v EU; v zvezi s tem poudarja, da bi bilo zato treba Ukrajino, Republiko Moldavijo in Gruzijo uvrstiti na seznam upravičenk ter ustrezna bilateralna proračunska sredstva prerazporediti v postavko uredbe o instrumentu za predpristopno pomoč (IPA III)[1], ki ima posebno pravno podlago in politični okvir, ločena od instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje in evropske sosedske politike, kar bi zmanjšalo pritisk na instrument; pozdravlja predlog Komisije o novem in namenskem instrumentu za Ukrajino, ki bo združil podporo v ločeni enotni postavki v razdelku 6 večletnega finančnega okvira, da bo mogoče zadostiti nujnim potrebam, vendar poudarja, da bi bilo treba uporabiti dolgoročni instrument;

9. poziva, naj se pri vmesni oceni zlasti preuči, v kolikšnem obsegu so bili s financiranjem doseženi oprijemljivi rezultati v Afriki, v skladu s cilji instrumenta, strategijo EU za Afriko ter rezultati in prednostnimi nalogami, določenimi na šestem vrhu Afriške unije in EU leta 2022, pa tudi ugotovi, ali je potreben pregled prednostnih nalog in ciljev; poudarja, da je analiza oprijemljivih rezultatov zagotovljene pomoči na podlagi jasnih kazalnikov še posebej pomembna za to, da se ustrezno oceni učinkovitost porabe; poziva Komisijo, naj bolje izkoristi možnost združevanja geografskih sredstev v korist vseafriških programov, kot je določeno v členu 4(2) uredbe o vzpostavitvi instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje, ter tako podpre zaveze med EU in Afriško unijo; poudarja, da mora EU na podlagi lastnih izkušenj z evropskim enotnim trgom še naprej dejavno podpirati novo afriško celinsko območje proste trgovine, tudi s tem instrumentom, da bi spodbudila trajnostni gospodarski razvoj, izboljšala ustvarjanje delovnih mest, zmanjšala revščino in povečala skupno blaginjo v Afriki; poudarja, da je treba podpreti afriške partnerske države pri izkoriščanju velikega neizkoriščenega potenciala energije iz obnovljivih virov na celini, da bi pospešili napredek pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja v Afriki, saj to ne bo zgolj spodbudilo gospodarske rasti, ustvarjanja delovnih mest in socialnega razvoja, temveč tudi znatno povečalo delež obnovljivih virov energije na svetovni ravni;

10. odločno potrjuje zavezo iz instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje v zvezi z izkoreninjenjem revščine, bojem proti podnebnim spremembam, neustrezni prehranski varnosti, neenakostim in diskriminaciji ter spodbujanjem trajnostnega človekovega razvoja; opozarja na zavezo EU in držav članic, da bodo povečale svojo uradno razvojno pomoč na 0,7 % bruto nacionalnega dohodka (BND) do leta 2030, od tega bo 20 % uradne razvojne pomoči EU namenjenih za socialno vključevanje in človekov razvoj, kot so zdravstvo, izobraževanje, prehrano in socialno varstvo, ter

---

1 Uredba (EU) 2021/1529 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. septembra 2021 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) (UL L 330, 20.9.2021, str. 1).

0,2 % bruto nacionalnega dohodka EU za najmanj razvite države; poudarja, da bi moral biti cilj EFSD+ podpirati naložbe kot sredstvo za doseganje ciljev trajnostnega razvoja; poudarja pomen celostnega pristopa k človekovi varnosti kot nove vodilne paradigme; poziva, naj pri naslednjem načrtovanju programov v celoti upošteva akcijski načrt EU za enakost spolov III, s trdno zavezanostjo vidiku enakosti spolov in vključevanju načela enakosti spolov, v zunanjem delovanju EU pa naj se začneta izvajati globalna zdravstvena strategija EU in akcijski načrt za mlade; poudarja, da si mora EU pri zunanjem delovanju bolj prizadevati za spodbujanje in varstvo človekovih pravic, in pozdravlja vmesni pregled izvajanja akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo; poudarja, da je treba pri vseh razvojnih prizadevanjih EU sprejeti odločno stališče do boja proti korupciji, in podpira sklepe Sveta z dne 4. maja 2023 o korupciji kot oviri za razvoj;

11. poudarja, da so naložbe v človekov razvoj ključne za boj proti neenakostim in za izobraževanje, vključno s poklicnim usposabljanjem, in bi morale ostati jasna prednostna naloga v prihodnjem postopku načrtovanja programov, saj partnerskim državam v razvoju omogočajo, da sprostijo potencial človeškega kapitala mladih ter spodbudijo človekov razvoj, gospodarsko rast in zaposlovanje v svojih državah; poziva Komisijo, naj uvede označevalec za politiko na področju otrok, ki bo temeljil na obstoječi metodologiji, razviti na področjih spola, podnebja, migracij in digitalizacije, da bodo institucije in partnerji EU lahko merili in spremljali naložbe v otroke; poudarja, da sta sledenje in spremljanje naložb EU v otroke bistvena za to, da EU pokaže svojo dodano vrednost in učinkovitost; poudarja, da je bil covid-19 opozorilo državam z nizkimi in srednjimi dohodki, zlasti glede tega, da je treba pospešiti napredek pri vzpostavljanju univerzalnih, javno financiranih zdravstvenih sistemov; poziva, naj se pri načrtovanju instrumenta prednostno obravnavajo nepovratna sredstva in spodbujanje javnega sektorja na področju zdravja, da bi zagotovili, da razvojna pomoč najprej doseže ljudi; poudarja, da je treba še naprej namenjati dovolj proračunskih sredstev za izboljšanje socialnih rezultatov in reševanje sistemskih vprašanj;

12. izraža zaskrbljenost zaradi stanja pravic LGBTIQ+ po vsem svetu ter splošnega nazadovanja na področju pravic žensk, enakosti spolov ter spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v državah v razvoju; poziva Komisijo in ESZD, naj obravnavata nazadovanje pri priznavanju in varstvu teh pravic; v zvezi s tem poudarja, da je treba dati prednost ciljno usmerjeni podpori organizacijam civilne družbe in skupnostim, ki se zavzemajo za spoštovanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, pravic žensk, enakosti spolov, skupnosti LGBTIQ+ in drugih marginaliziranih skupin prebivalstva, vključno z okrepljenimi ukrepi za dekriminalizacijo homoseksualnosti; opozarja, da mora biti enakost spolov glavni ali pomemben cilj vsaj 85 % novih izvedenih ukrepov v okviru

instrumenta, enakost spolov ter pravice in opolnomočenje žensk in deklet pa glavni cilj vsaj 5 % teh ukrepov;

13. poudarja, da je pomembno doseči vse cilje porabe in programske cilje v okviru instrumenta, in poziva k podrobnim informacijam o napredku, doseženem v zvezi s tem; obžaluje znatne pomanjkljivosti pri doseganju 30-odstotnega podnebnega cilja instrumenta, prispevanju k cilju 10 % biotske raznovrstnosti v večletnem finančnem okviru za leti 2026 in 2027 ter pri zagotavljanju, da so izpolnjene globalne finančne obveznosti EU v okviru OZN, zlasti kar zadeva prispevek v sklad za izgubo in škodo; opozarja, da bodo podnebne spremembe vse bolj obremenjevale proizvodnjo hrane in dostop do nje, zlasti v ranljivih regijah, kar bo ogrozilo prehransko varnost in prehrano; opozarja tudi, da je biotska raznovrstnost ključni dejavnik v boju proti podnebnim spremembam ter da bo izguba biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev ogrozila napredek pri približno 80 % ocenjenih ciljev trajnostnega razvoja; poziva k podrobnemu načrtu, v katerem bo opisano, kako namerava Komisija doseči cilje porabe in cilje glede enakosti spola do konca večletnega finančnega okvira;

14. ponovno potrjuje tudi zavezo iz instrumenta v zvezi z obravnavanjem temeljnih vzrokov za nedovoljene migracije in prisilno razseljevanje; meni, da bi bilo treba brez poseganja v nepredvidene okoliščine spoštovati zavezo iz instrumenta, da se okvirno 10 % njegovih finančnih sredstev nameni ukrepom, ki podpirajo upravljanje in vodenje na področju migracij in prisilnega razseljevanja v okviru ciljev instrumenta, ter da se ta klavzula ne bi smela ponovno odpreti; vendar ugotavlja, da je 14 % sredstev, dodeljenih v letu 2021, prispevalo k cilju porabe na področju migracij; pričakuje, da bo redno prejemal obsežne najnovejše informacije o trenutnem stanju;

15. obžaluje dejstvo, da trenutna uporaba stebra hitrega odzivanja nima dejanskega vidnega učinka na spodbujanje interesov EU v svetu; zato poziva, naj se med vmesnim pregledom leta 2024 razmisli o ponovni vzpostavitvi programske podpore za cilje zunanje in varnostne politike EU;

Zagotovitev potrebnih virov in mobilizacija naložb

16. poudarja, da se z vmesno revizijo večletnega finančnega okvira leta 2024 nikakor ne bi smelo zgoditi, da bi se sredstva instrumenta zmanjšala ali prerazporedila med dolgoročne tematske in geografske programe, posvečene trajnostnemu razvoju; je zaskrbljen, ker se instrument od začetka večletnega finančnega okvira 2021–2027 premalo financira in ker je geografsko osredotočen na račun pomembnih tematskih vrstic financiranja, kot je prednostno področje „Ljudje“ v proračunski vrstici za globalne izzive, ki je bilo zaradi covida-19 pod še večjim pritiskom, in zaradi česar ni bilo manevrskega prostora za polno spoštovanje zavez EU glede podpore

večstranskim zdravstvenim pobudam v prihodnjih letih; poudarja, da je zaradi pomanjkanja sredstev nastala nevarna vrzel med ambicijami EU in njeno zmožnostjo, da izpolni svoje obljube; opozarja, da bo nezadostno financiranje povzročilo tudi škodljivo konkurenco med kratkoročnimi potrebami in dolgoročnimi naložbami ter med osrednjimi razvojnimi sektorji, kar bo na koncu oviralo učinkovitost pomoči EU in njen prispevek k uresničevanju Agende 2030; poudarja ključno vlogo, ki jo imajo instrument, EFSD+ in jamstvo za zunanje delovanje pri zagotavljanju strateškega okvira za kombinirano financiranje, naložbe in jamstva za zmanjšanje tveganja ter pri mobilizaciji sredstev iz zasebnega sektorja s pomočjo proračuna EU, in sicer zlasti zaradi vse večje geopolitične in ekonomske konkurence; poudarja, da se morajo projekti kombiniranega financiranja in učinkovita partnerstva z zasebnim sektorjem v državah v razvoju osredotočiti na čim boljše razvojne rezultate in skladnost s cilji trajnostnega razvoja, Pariškim sporazumom in nacionalnimi razvojnimi prednostnimi nalogami; poudarja, da je podpora zasebnega sektorja samo v dodatno oporo, ki pa ne more nadomestiti javnih naložb, zlasti glede ključnih storitev, kot so zdravstvo, izobraževanje in socialno varstvo, ki zagotavljajo ključne dolgoročne možnosti za izhod iz revščine; poziva, naj EFSD+ ne financira naložb, ki negativno vplivajo na doseganje ciljev trajnostnega razvoja, zlasti kar zadeva boj proti podnebnim spremembam; poziva, naj se dolgoročni proračun prilagodi tako, da bo zaščitil pozitivno delovanje, vpliv in verodostojnost EU na svetovnem prizorišču;

17. priznava poseben pomen naložb EU, ki morajo izražati strateške interese in razvojne cilje EU in njenih partnerskih držav, kakor tudi vrednote EU, ter poudarja pomembno vlogo, ki jo imajo proračunska jamstva pri njihovem zagotavljanju po načelu „najprej politika“; poudarja, kako pomembno je poskrbeti, da se bo z jamstvi izravnalo tveganje za naložbe v državah, kjer je največje, tako da bodo ustrezne naložbe usmerjene tudi vanje; poudarja, da bi glede na sedanje razprave o reformi multilateralnih razvojnih bank EU morala biti vzor ostalim;

18. je seznanjen s posebno vlogo, ki jo ima EIB v evropski finančni arhitekturi za razvoj, kot je določeno v členu 209 PDEU in členu 36 uredbe o vzpostavitvi instrumenta, ter priznava potencial EIB za mobilizacijo dodatnih sredstev, ki bi prispevala k ciljem instrumenta; pozdravlja ustanovitev banke EIB Global, ki deluje od 1. januarja 2022, njen namen pa je povečati prisotnost banke in obseg strokovnega znanja v državah v razvoju; ugotavlja, da je EIB Global od ustanovitve nove razvojne veje rekordno uporabljal namenski naložbeni sklop, ki ga zagotavlja instrument, in je v letu 2022 zagotovil več kot 10 milijard EUR, zlasti v podporo Ukrajini in strategiji Global Gateway; opozarja, da je proračun EU edino jamstvo za EIB pri dejavnosti zagotavljanja posojil zunaj EU v podporo politikam EU; poziva k povečanju jamstev, ki jih EIB zagotavlja

proračun EU, da bo lahko EIB še naprej izvajala ključne operacije javnega in zasebnega sektorja v Ukrajini ter razširila svoje dejavnosti na svetovnem jugu; poziva EIB, naj uporabi svoj položaj za uporabo naložb za trajnostni razvoj v skladu z namenom in merili, ki jih je določil EFSD+; poudarja pomembno vlogo EIB pri partnerstvu s Komisijo za izpolnitev obveznosti v višini 100 milijard EUR od 300 milijard EUR v okviru strategije Global Gateway; poziva EIB, naj prednostno obravnava agendo trajnostnega razvoja; poziva EIB, naj prevzame večje tveganje pri financiranju projektov z visokim socialnim donosom; poziva EIB, naj nadalje krepi svojo prisotnost na tem področju, tako da nadgradi sedanji pristop kolokacije z delegacijami EU in obenem nadalje razišče morebitne sinergije z Evropsko banko za obnovo in razvoj (EBRD) in drugimi evropskimi institucijami za financiranje razvoja; spodbuja EIB, naj še naprej dejavno sodeluje pri razvijanju načrtovanja, spremljanja in ocenjevanja na ravni držav skupaj z delegacijami EU in s sofinanciranjem z evropskimi institucijami za financiranje razvoja; poziva k tesnejšemu usklajevanju med Komisijo ter ESZD in delegacijami EU, da bi olajšali razprave in sodelovanje z ustreznimi akterji na terenu ter tako opredelili projekte, ki najbolje izpolnjujejo cilje razvojne učinkovitosti;

19. pozdravlja „odprto arhitekturo“ EFSD+, ki je bil vzpostavljen za podporo naložbam zasebnega sektorja, ter poziva Komisijo, EIB, EBRD, države članice in razvojne finančne institucije, naj v celoti izkoristijo možnosti, ki jih za spodbujanje trajnostnih naložb zasebnega sektorja ponujajo jamstvo za zunanje delovanje in ustrezna naložbena okna; poudarja, da je treba povečati financiranje zasebnega sektorja, s posebnim poudarkom na MSP, ter poziva k večjim prizadevanjem za odpravo ozkih grl in ovir za naložbe; poleg tega priznava pomembno vlogo zasebnega sektorja pri ustvarjanju novih naložb, delovnih mest in financiranja za razvoj, kadar je to mogoče; opozarja na nadzorne pristojnosti Parlamenta in potrebo po preglednosti pri uporabi EFSD+;

Strateški pristop

20. pozdravlja pristop Ekipe Evropa in njen cilj povečati skladnost, učinek in prepoznavnost razvojnih projektov EU ter poziva k več skupnim ukrepom z državami članicami, zlasti pobudam Ekipe Evropa; opozarja na ugotovitev Računskega sodišča, da prispevki posameznih držav članic za te pobude niso navedeni v večletnih okvirnih programih, kar povzroča negotovost glede finančne podpore držav članic in prispeva k temu, da je prihodnost teh pobud kot skupnega projekta nejasna; poziva Komisijo in države članice, naj pregledajo učinkovitost pristopa in o svojih ugotovitvah obvestijo Parlament; poziva Komisijo, naj pojasni vloge v okviru pristopa Ekipa Evropa in predlaga mehanizem, ki bo povečal preglednost in demokratični nadzor pobud; poziva tudi k skupnemu ukrepanju EU in držav članic, da bi povečali učinkovitost in sredstva; spodbuja države

članice in institucije za financiranje razvoja, EIB in EBRD, naj prevzamejo dejavnejšo vlogo v Ekipi Evropa s finančnimi zavezami in skupnimi ukrepi, ki jih bo usmerjala Komisija;

21. pozdravlja strategijo Global Gateway kot usklajen odziv EU na svetovne izzive; meni, da se morajo v času novih geostrateških izzivov akterji zunanje in varnostne politike in akterji razvojnega sodelovanja EU bolje uskladiti, da bi povečali prisotnost in prepoznavnost EU po vsem svetu z naložbami v infrastrukturo, ki ustvarjajo nacionalno vrednost v partnerskih državah, v skladu s cilji trajnostnega razvoja; opozarja, da je treba strategijo Global Gateway razumeti kot strateški koncept, v katerega so vključene zunanja, gospodarska in razvojna politika; poudarja, da so potrebne množične naložbe v trdo in mehko infrastrukturo v državah v razvoju, od digitalnih, prometnih in energetskih omrežij do zdravstvenih, izobraževalnih in prehranskih sistemov; vendar obžaluje, da za cilje in prednostne naloge instrumenta nista zagotovljena preglednost in regulativni okvir za upravljanje in izvajanje te strategije; poudarja potrebo po ustreznem parlamentarnem sodelovanju in nadzoru ter po posvetovanju s poslovnim sektorjem in organizacijami civilne družbe v preprostem okviru upravljanja, s katerim bi hitro spodbudili naložbe in prepoznavnost EU v partnerskih državah, v katerih vladajo zapletene geopolitične razmere; poziva Komisijo, naj posodobi skupno komunikacijo o Global Gateway in pojasni njegov okvir upravljanja, vključno z nadzorno vlogo Parlamenta, ter jasno opredeli, kaj je projekt Global Gateway in kako se razlikuje od drugih naložbenih projektov; poziva, naj se pojasni, kako se uporabljajo finančna uredba in pravila EU o javnih naročilih; poziva k hitrejšemu izvajanju strategije glede na obstoječe in nastajajoče svetovne izzive;

22. obžaluje nejasnost glede financiranja strategije Global Gateway in opozarja, da bi bilo treba te nove pobude financirati z novimi sredstvi in ustreznim popravkom navzgor zgornje meje razdelka 6; poziva Komisijo, naj organizacije civilne družbe bolj sistematično vključuje v projekte strategije Global Gateway in pobude Ekipe Evropa ter razmisli o dejavnem vključevanju lokalnih organizacij civilne družbe v načrtovanje programov za vsako državo;

23. poudarja, da je treba učinkoviteje izkoriščati sinergije in bolje usklajevati finančne pobude, ki jih izvajajo EIB, EBRD in druge razvojne finančne institucije ter so usmerjene v države evropskega sosedstva, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti državam kandidatkam za članstvo v EU;

Parlamentarni nadzor

24. opozarja na pristojnosti političnega in proračunskega nadzora Parlamenta ter poudarja vlogo geopolitičnega dialoga na visoki ravni pri opredelitvi splošnih usmeritev za izvajanje instrumenta; poudarja pomen podrobnih informacij o proračunu, ki je bil ali bo izvršen;

poudarja, da Parlament potrebuje popoln in pravočasen dostop do dokumentov in mora biti sposoben spremljati vpliv in napredek projektov, da bi lahko bolje ocenil njihov obseg in vpliv, zaradi česar potrebuje popoln dostop do standardiziranih izhodiščnih in ciljnih kazalnikov ter virov podatkov; poziva Komisijo, naj zagotovi dosleden medinstitucionalni pretok informacij, pri čemer naj bo Parlament obveščen o naložbenih projektih, vključno s projekti strategije Global Gateway, in naj zagotovi, da bo okvir za upravljanje rezultatov v celoti na voljo; ponavlja, da je treba v celoti upoštevati stališča Parlamenta; ponavlja tudi, da so resolucije Evropskega parlamenta del splošnega okvira politike za izvajanje instrumenta; poziva Komisijo, naj Parlamentu zahtevano dokumentacijo predloži veliko hitreje pred geopolitičnim dialogom na visoki ravni in naj bolje upošteva priporočila Parlamenta, zlasti naj po vsakem dialogu v sklopu pisnega postopka navede, kako bo nadalje ukrepala na podlagi vsakega posameznega priporočila Evropskega parlamenta;

25. poziva Komisijo, naj revizijo večletnega finančnega okvira izkoristi za izboljšanje nomenklature instrumenta z vključitvijo dodatnih proračunskih vrstic, da bi proračunskemu organu omogočili izvajanje nadzornih pooblastil za boljšo preglednost, zlasti v zvezi s proračunskimi vrsticami za sosedstvo, da bi dosegli politiko, ki bo temeljila na podatkih in ki jo je mogoče revidirati glede na njene cilje, ter da bi bolje odražali strateški pristop in izboljšali dolgoročno načrtovanje programov; poudarja, da prekrivanje finančnih instrumentov, na primer v okviru jamstev, otežkoča nadzor; poziva Komisijo, naj po posvetovanju s Parlamentom v enotnem dokumentu zagotovi razumljiv, jasen in popoln pregled finančnih instrumentov, njihovih medsebojnih razmerij in z različnimi akterji ter popoln in natančen pregled nepovratnih sredstev in jamstev ter njihovega kritja; poziva Komisijo, naj proračunskemu organu vsako četrtletje posreduje najnovejše informacije, tudi o uporabi in zneskih proračunskih jamstev, skupaj z ocenjenimi rezervacijami in prihodnjimi napovedmi, kakor tudi o trenutnem stanju glede ciljev porabe in programskih ciljev;

26. poudarja pomen programskega načrtovanja, ob tem pa izpostavlja ključno vlogo ESZD in delegacij EU pri tem, pa tudi pri zagotavljanju ustrezne vključenosti partnerskih držav in drugih akterjev s področja razvoja v celoten proces, tudi s spodbujanjem tesnega in preglednega posvetovanja in povezovanja z regionalnimi in lokalnimi oblastmi, da bi opredelili skupne prednostne naloge in poskrbeli za to, da bodo partnerske države prevzele večjo odgovornost zanje; poudarja, da je treba v zunanjem delovanju EU zagotoviti učinkovit pristop, ki bo temeljil na potrebah in je osredotočen na ljudi, ter poudarja bistveno vlogo, ki bi jo morali imeti lokalni partnerji in civilna družba pri oblikovanju, izvajanju, spremljanju in ocenjevanju programov; poudarja pomembno vlogo organizacij civilne družbe, in kjer je to primerno, zasebnega sektorja, pri izvajanju instrumenta, zlasti v procesu programskega načrtovanja; ponovno poudarja, da je

treba okrepiti podporo civilni družbi po vsem svetu;

27. obžaluje prenagljen proces programskega načrtovanja, ki je potekal v drugi polovici leta 2021 in s katerim je bil Parlamentu preprečen ustrezen nadzor; je zaskrbljen zaradi ugotovitev Evropskega računskega sodišča v posebnem poročilu št. 14/2023, da bi lahko izboljšali programsko načrtovanje; pričakuje, da bosta Komisija in ESZD ukrepali na podlagi priporočila Računskega sodišča in pridobljene izkušnje upoštevali v naslednjem programskem načrtovanju; poziva Komisijo, naj zagotovi predvidljivejše in preglednejše programsko načrtovanje, razvije standardizirano, primerljivo in pregledno metodologijo za dodeljevanje sredstev državam sosedstva, zagotovi dosledno uporabo za države, ki niso države sosedstva, in pojasni metodologijo za oceno učinka podpore EU ter zagotovi, da bo uporabna tudi v spreminjajočih se geopolitičnih razmerah;

28. pozdravlja nedavno sprejete instrumente makrofinančne pomoči za podporo več državam, zlasti Ukrajini, pri soočanju s posledicami ruske agresije proti Ukrajini; obžaluje, da so proračunskim organom na voljo pomanjkljive informacije o upravljanju financiranja stroškov obresti makrofinančne pomoči; je zaskrbljen, da bi lahko sedanje financiranje stroškov obresti makrofinančne pomoči z uporabo rezerve instrumenta za nove izzive in prednostne naloge namesto z novimi odobritvami izčrpalo večino ali celo vse rezerve v preostalem obdobju, zaradi česar se ne bo mogel odzivati na nepredvidene izzive; zato poudarja, da je treba poiskati trajnostne dolgoročne rešitve financiranja, hkrati pa ohraniti sposobnost spopadanja s prihodnjimi izzivi;

29. obžaluje, da Komisija Parlamenta ne obvesti vedno, preden se uporabi rezerva, in obžaluje tudi prakso pošiljanja dopisov, ki prispejo po njeni mobilizaciji, s čimer se dejansko spodkopava pravica Parlamenta do nadzora, Komisiji pa onemogoča, da bi v celoti upoštevala njegove pripombe o naravi, ciljih mobilizacije in predvidenih finančnih zneskih; poziva Komisijo, naj v skladu z uvodno izjavo 71 uredbe o ustanovitvi instrumenta vedno izčrpno obvesti Parlament, preden se uporabijo rezervna sredstva, in naj upošteva njegove pripombe;

30. obžaluje, da Komisija pri uporabi rezerve ne spoštuje namena člena 17 uredbe o vzpostavitvi instrumenta, zlasti kar zadeva financiranje novih zakonodajnih pobud; je zaskrbljen, ker je bilo 80 % razpoložljivih sredstev v rezervi instrumenta za obdobje 2021-2027 že dodeljenih in ker je do leta 2027 je ostalo le 1,9 milijarde EUR (21 %); obžaluje, da je bilo 60 % preostalih sredstev za rezervo predhodno dodeljenih brez upoštevanja predvidenih prihodnjih potreb, kot je sirski begunski sveženj;

31. opozarja, da je bila večja vključenost Parlamenta v vse faze

upravljanja in izvajanja instrumenta pogoj za sprejetje združitve prejšnjih instrumentov za zunanje financiranje v okviru instrumenta (kot je določeno v resoluciji Parlamenta z dne 18. aprila 2018 o izvajanju instrumentov EU za zunanje financiranje: vmesni pregled 2017 in prihodnja zasnova v obdobju po letu 2020 ter v pogajalski mandatu Parlamenta za instrument za leto 2019); želi spomniti, da je z instrumentom mogoče podati zakonodajne spremembe uredb glede instrumenta in IPA III, in predlaga, naj se opravi poglobljena ocena vloge Parlamenta pri zagotavljanju strateškega usmerjanja in nadzora ali v zvezi z nezadostno vključenostjo Parlamenta v začasno ustavitev pomoči ali uporabo rezerve, pa tudi v okviru rednih zasedanj odbora za instrument, katerih potencial je še vedno neizkoriščen;

32. pričakuje, da bo Parlament v celoti vključen v programsko načrtovanje za drugo polovico večletnega finančnega okvira in za večletne okvirne načrte za obdobje 2025–2027;

33. meni, da so trenutne ureditve za poročanje o tem, kako EU deluje v posamezni državi, regiji ali na tematskem področju, nezadostne in preveč pravno formalne; poziva k temu, da se pragmatično in hitro izboljša posodabljanje uporabnih podatkov ter da se primeri dobre prakse pri izvajanju prožno in pravočasno posredujejo Parlamentu, pri čemer se po potrebi uporabijo ustrezna pravila o zaupnosti; meni, da podatkovna zbirka javnih projektov ni uporabniku prijazna in ne zagotavlja ažurnih informacij; poudarja, da bi bilo treba naložbene projekte EU ocenjevati, spremljati in o njih poročati, da bi ocenili njihovo učinkovitost in preprečili nenamerne negativne učinke;

34. poziva Komisijo, EIB, EBRD in druge evropske razvojne finančne institucije naj razvijejo standardizirane postopke, vključno s predhodnimi in naknadnimi ocenami ter z uporabo okvira Komisije za merjenje rezultatov; poziva Komisijo, naj ta okvir objavi in zagotovi, da bodo razvojne finančne institucije, ki uporabljajo lastne kazalnike, slednje jasno opredelile ter pojasnile, kako jih uporabljajo in kako se primerjajo z okvirom Komisije za merjenje rezultatov; poziva Komisijo, naj spremlja okoljske, socialne in upravljavske standarde za vse naložbene projekte; poziva Komisijo, naj omogoči dostop do okvira za merjenje rezultatov sklada EFSD+ in tako olajša nadzor, da bi napredovali k odgovornejšemu financiranju razvoja;

Pot naprej

35. poziva, naj se vmesna ocena v največjem možnem obsegu uporabi za posodobitev instrumenta ali njegovih delegiranih aktov na prednostnih področjih ter za ponovno oceno veljavnosti geografskih in tematskih večletnih okvirnih načrtov, vključno s pomembnejšimi pogoji v zvezi s skladnostjo z mednarodnim pravom, človekovimi pravicami, pravno državo in demokracijo, uskladitvijo z zunanjo politiko EU in uporabo s tem povezanega mehanizma začasne

ustavitve kot skrajne možnosti, kadar se zunanja politika države upravičenke do instrumenta popolnoma razlikuje od zunanje politike EU; poudarja, kako pomembno je povečati prepoznavnost ukrepov EU, zlasti njenih prizadevanj na področju razvojnega sodelovanja; zato poziva, naj se ESZD in delegacijam EU zagotovijo orodja, potrebna za razvoj njihovih zmogljivosti strateškega komuniciranja, da bodo lahko nosilcem odločanja in splošni javnosti v tretjih državah bolje pojasnile ukrepe EU ter se borile proti dezinformacijam; Poziva EU, naj nasprotuje kakršni koli podpori agresorskih držav in njihove politike, zlasti Ruski federaciji v njeni vojaški agresiji proti Ukrajini, pomoč začasno ustavi ali znatno zmanjša;

36. poudarja, da bi morale vmesno oceno spremljati potrebne zakonodajne spremembe instrumenta in instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III), tako da bi bil v ustreznih predpisih izražen nov status Ukrajine in Moldavije kot držav kandidatk za članstvo v EU, poleg tega pa bi moral vmesno oceno spremljati nov delegirani akt, ki bi določal posebne cilje in prednostna področja sodelovanja za vsako regijo; poudarja, da je treba prek razvojnih finančnih institucij in EIB zagotoviti financiranje, usmerjeno v dostop do kritičnih surovin in s tem povezane ukrepe za znanja in spretnosti, infrastrukturo in regulativni okvir v skladu z okoljskimi in socialnimi standardi EIB, kot del skupnega načrtovanja EU in njenih partnerjev za razvoj obnovljivih virov energije v okviru doseganja ciljev trajnostnega razvoja;

37. meni, da je treba zaradi geopolitičnih izzivov, ki so se pojavili z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini ter vse večjega zlonamernega vpliva in agresivnosti Ljudske republike Kitajske, znatno povečati proračun instrumenta; poudarja, da so izzivi razširjeni po vsem svetu, kar pomeni, da mora EU povečati svoj geopolitični vpliv, hkrati pa ostati zvesta svojim vrednotam in načelom; poudarja, da se bo na te izzive mogoče uravnoteženo odzvati le, če bo delež dodeljenih sredstev za vsako področje instrumenta ostal enak; izraža zaskrbljenost, ker EU izgublja vpliv in prepoznavnost zaradi alternativnih ponudb Kitajske in Rusije; poziva EU, naj se odzove na pričakovanja partnerskih držav in hitro uresniči politične sporazume, sklenjene z njimi, kot je naslednik Sporazuma iz Cotonouja, da bi okrepila svoj status zanesljive zaveznice v razvojnem sodelovanju in dokazala, da se lahko mednarodni sistem, ki temelji na pravilih, spopade s sodobnimi izzivi;

38. vztraja, da je Parlament del Ekipe Evropa in ga je treba kot takega tudi obravnavati, zato pričakuje pogostejše, podrobnejše in pomembnejše informacije o izvajanju instrumenta, vključno s seznamom naložb EIB, ki zadevajo sredstva instrumenta;

39. ugotavlja, da so pilotni projekti in pripravljalni ukrepi nove pobude, ki utegnejo, če se izkažejo za uspešne, postati EU programi financiranja; poudarja, da so za Evropski parlament priložnost, da

uvede programe, ki sicer ne bi bili financirani; nadalje poudarja, da je instrument, če se razlaga široko, teoretično pravna podlaga za vse pobude, kar preprečuje dopustnost in s tem onemogoča, da bi Evropski parlament dejansko podajal pobude;

°

° °

40. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Komisiji, podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Evropski investicijski banki in drugim ustreznim evropskim razvojnim finančnim institucijam.